

CONCEPTVOORSTEL: De Zakgeldfabriek (werktitel)

De Zakgeldfabriek is een plan om kinderen in hun huishouden aan de slag te laten gaan met energiebesparing, in ruil voor de helft van het uitgespaarde bedrag als zakgeld. Hoeveel meer energie bespaard kan worden dankzij deze aanpak, willen we onderzoeken in een pilot.

De uitdaging: energiebesparing breed uitrollen

Nederland wil op termijn een omslag realiseren op het gebied van energiegebruik. Steden als Den Haag hebben de ambitie om bijv. in 2040 klimaatneutraal te zijn. Er bestaan al vele initiatieven om huishoudens ertoe te bewegen om minder energie te gebruiken en hun woningen te verduurzamen. Maar met die initiatieven worden vooral de voorlopers bereikt en niet de veel grotere groep volgers.

Follow the money, gebruik maken van geld als motivator

Dit voorstel is gericht op energie- en geldbesparing en heeft als doelgroep kinderen van 10 – 12 jaar en hun ouders. De insteek is financieel en spreekt daardoor een veel bredere groep mensen aan dan de voorlopers op het gebied van duurzaamheid. Onze veronderstelling is dat het bovendien een educatief effect heeft op langere termijn. Het begint vanuit een financiële motivatie, leidt tot verandering van korte termijn-gedrag en vergroot daarmee de kans op verdieping van kennis, bewustzijn en lange termijn-gedrag.

De Zakgeldfabriek

Voor de pilot van de Zakgeldfabriek willen we aan de slag met circa 50 kinderen en hun families. Hiervoor zoeken we de samenwerking met scholen en/of andere plekken waar kinderen op vaste basis bijeenkomen, zoals de BSO, buurtcentra, scouting etc.

De Zakgeldfabriek neemt kinderen 'in dienst' om hun huishouden klimaatvriendelijker te maken. De kinderen gaan – samen met hun ouders – aan de slag om minder energie te verbruiken en ze krijgen een deel van het uitgespaarde geld als aanvulling op hun zakgeld. Het op weg helpen van de kinderen gebeurt zowel middels bijeenkomsten als middels de website van de Zakgeldfabriek.

Deelnemers aan de Zakgeldfabriek doorlopen deze stappen:

● **Contract**

Kinderen en hun ouders tekenen een 'contract'. In dat contract staat hoeveel de kinderen (inmiddels 'medewerkers') willen besparen aan energie, in welke periode ze dat willen doen en hoe ze het extra zakgeld willen besteden (bijvoorbeeld aan kaartjes voor pretparken met klimaatcompensatie). Vervolgens vullen ze op de website ook de meterstanden van de afgelopen twee jaar in voor gas, water en elektra (evt. stadsverwarming) zodat resultaten kunnen worden vergeleken.

● **Opleiding**

Tijdens een workshop krijgen de medewerkers vrolijke tips over het uitzetten van lampen en apparaten met standby-functie, het dragen van dikke truien met de verwarming een graad lager, je ouders ertoe aanzetten om voor spaarlampen te kiezen, zonne- of windenergie etc.

● **Besparen thuis**

Medewerkers gaan thuis aan de slag met de tips en met creatieve manieren om hun ouders in beweging te krijgen. Een slimme meter is daarbij behulpzaam. Om het enthousiasme levend te houden volgen de medewerkers via de website (en evt een app) elkaars vooruitgang en wisselen ervaringen en tips uit. Ook is er een wedstrijdelement waarbij elke week het kind met de beste prestaties een extra prijsje wint. Er zijn bovendien nog enkele korte sessies tijdens live ontmoetingen waarbij wordt bekeken met de medewerkers waar zij behoefte aan hebben om een succes te maken van de besparing.

- **Besparing meten**

Er wordt bekeken hoeveel besparing is gerealiseerd en hoeveel lager de rekening daardoor uitvalt. Hierbij wordt rekening gehouden met bijzondere omstandigheden zoals een koude winter waardoor een kind dat erg z'n best heeft gedaan en toch geen besparing heeft gerealiseerd, wel extra zakgeld krijgt.

- **Zakgeld uitkeren**

Voor het uitkeren van zakgeld zijn twee modellen mogelijk. In het ene gevallen betalen de ouders aan het kind de helft van het uitgespaarde bedrag. In het andere geval speelt de energiemaatschappij een rol en kan een terug te ontvangen voorschot direct of via De Zakgeldfabriek aan het kind worden uitgekeerd. Beide opties zullen voor de pilot verkend worden.

- **Personeelsfeestje**

Aan het einde van de pilot geeft de Zakgeldfabriek een personeelsfeestje waar ouders van medewerkers ook welkom zijn. Tijdens deze Power Party krijgen de gasten die de smaak te pakken hebben gekregen op een feestelijke manier extra handvaten voor energiebesparing.

Duur pilot

De voorbereiding van de pilot start lente 2015. De eerste medewerkers worden geworven na de zomervakantie. De besparingen zullen met name worden behaald in de winter van 2015/2016 waarna afronding en evaluatie plaats vindt in april 2016.

Samenwerkingspartners pilot

Op dit moment (maart/april 2015) voeren we gesprekken met organisatie die bij zouden kunnen dragen aan de uitvoering van de pilot. Doel is om te onderzoeken of deze partijen samenwerkingspartner willen worden. Onder andere:

- Scholen, BSO's, sportverenigingen, Helder moet worden naar aanleiding van gesprekken met deze partijen dat ze zich ook echt gaan committeren aan het plan, b.v. door financiële middelen beschikbaar te stellen of door het op te nemen in hun curriculum waarbij het moet bijdragen aan de leerdoelen van milieu.
- inhoudelijke ondersteuning/advies: Natuur & Milieu, SME-advies, Energy Challenges, Urgenda, Klimaatcampagne, ...
- Financiële ondersteuning: Gemeente Den Haag, Fonds 1818, Natuur & Milieu, Eneco en andere energiemaatschappijen

Het projectidee komt bij Wonder (www.wonder.nl) vandaan en wordt mede verder uitontwikkeld door Publieke Versnellers (www.publiekeversnellers.nl).

Resultaten pilot

- Aantoonbaar minder energieverbruik in huishoudens van deelnemers
- Circa 50 'medewerkers' (betrokken kinderen)
- Werkende website
- Uitgeteste workshopformule
- Video met beelden van workshop etc. waaruit duidelijk wordt hoe het werkt en wat er leuk aan is
- Evaluatie en conclusies voor voorzetting en uitbreiding project
- Partij/partijen die het verder uit wil rollen over heel Nederland.